

**2014–2020 METŲ EUROPOS SĄJUNGOS FONDŲ INVESTICIJŲ VEIKSMŲ
PROGRAMOS 5 PRIORITETO „APLINKOSAUGA, GAMTOS IŠTEKLIŲ
DARNUS NAUDOJIMAS IR PRISITAIKYMAS PRIE KLIMATO KAITOS“
05.3.2-VIPA-T-024 PRIEMONĖS „NUOTEKŲ SURINKIMO TINKLŲ
PLĖTRA“ PROJEKTŲ FINANSAVIMO SĄLYGŲ APRAŠAS NR. 1**

**I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS**

1. 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 5 prioriteto „Aplinkosauga, gamtos išteklių darnus naudojimas ir prisitaikymas prie klimato kaitos“ 05.3.2-VIPA-T-024 priemonės „Nuotekų surinkimo tinklų plėtra“ projektų finansavimo sąlygų aprašas Nr. 1 (toliau – Aprašas) nustato reikalavimus, kuriais turi vadovautis pareiškėjai, rengdami ir teikdami paraiškas finansuoti iš Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšų bendrai finansuojamus projektus (toliau – paraiška) pagal 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos, patvirtintos Europos Komisijos 2014 m. rugsėjo 8 d. įgyvendinimo sprendimu, kuriuo patvirtinami tam tikri „2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos“ elementai, kad, siekiant investicijų į ekonomikos augimą ir darbo vietų kūrimą tikslo, iš Europos regioninės plėtros fondo, Sanglaudos fondo, Europos socialinio fondo ir specialaus asignavimo Jaunimo užimtumo iniciatyvai būtų teikiama parama Lietuvai (apie nurodytą sprendimą Europos Komisija pranešė dokumentu Nr. C(2014)6397) (toliau – Veiksmų programa), 5 prioriteto „Aplinkosauga, gamtos išteklių darnus naudojimas ir prisitaikymas prie klimato kaitos“ 05.3.2-VIPA-T-024 priemonės „Nuotekų surinkimo tinklų plėtra“ (toliau – Priemonė) finansuojamas veiklas, iš Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšų bendrai finansuojamų projektų (toliau – projektai) vykdytojai, įgyvendindami pagal Aprašą finansuojamus projektus, taip pat institucijos, atliekančios paraiškų vertinimą, atranką ir projektų įgyvendinimo priežiūrą.

2. Aprašas yra parengtas atsižvelgiant į:

2.1. 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos prioriteto įgyvendinimo priemonių įgyvendinimo planą, patvirtintą Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2014 m. gruodžio 19 d. įsakymu Nr. D1-1050 „Dėl 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos prioriteto įgyvendinimo priemonių įgyvendinimo plano ir nacionalinių stebėsenos rodiklių skaičiavimo aprašo patvirtinimo“ (toliau – Priemonių įgyvendinimo planas);

2.2. Projektų administravimo ir finansavimo taisyklės, patvirtintas Lietuvos Respublikos finansų ministro 2014 m. spalio 8 d. įsakymu Nr. 1K-316 „Dėl Projektų administravimo ir finansavimo taisyklių patvirtinimo“ (toliau – Projektų taisyklės);

2.3. 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos stebėsenos rodiklių skaičiavimo aprašą, patvirtintą Lietuvos Respublikos finansų ministro 2014 m. gruodžio 30 d. įsakymu Nr. 1K-499 „Dėl 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos stebėsenos rodiklių skaičiavimo aprašo patvirtinimo“ (toliau – Veiksmų programos stebėsenos rodiklių skaičiavimo aprašas);

2.4. Atsakomybės ir funkcijų paskirstymo tarp institucijų, įgyvendinant 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programą, taisyklės, patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. birželio 4 d. nutarimu Nr. 528 „Dėl atsakomybės ir funkcijų paskirstymo tarp institucijų, įgyvendinant 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programą“;

2.5. Rekomendacijas dėl projektų išlaidų atitikties Europos Sąjungos struktūrinių fondų reikalavimams, patvirtintas Žmogiškųjų išteklių plėtros veiksmų programos, Ekonomikos augimo

veiksmų programos, Sanglaudos skatinimo veiksmų programos ir 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos valdymo komitetų 2014 m. liepos 4 d. protokolu Nr. 34 (su vėlesniais pakeitimais) ir paskelbtas ES struktūrinių fondų svetainėje www.esinvesticijos.lt (toliau – Rekomendacijos dėl projektų išlaidų atitikties Europos Sąjungos struktūrinių fondų reikalavimams);

2.6. 2014–2020 metų gražintinių ir gražintų lėšų administravimo taisyklės, patvirtintas Lietuvos Respublikos finansų ministro 2015 m. vasario 12 d. įsakymu Nr. 1K-059 „Dėl 2014–2020 metų gražintinių ir gražintų lėšų administravimo taisyklių patvirtinimo“ (toliau – Gražintinių ir gražintų lėšų administravimo taisyklės);

2.7. 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos administravimo taisyklės, patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. spalio 3 d. nutarimu Nr. 1090 „Dėl 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos administravimo taisyklių patvirtinimo“.

3. Apraše vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos Aprašo 2 punkte nurodytuose teisės aktuose.

4. Apraše vartojamos kitos sąvokos:

Šio Aprašo tikslais gražinamoji subsidija suprantama taip, kaip apibrėžta Projektų taisyklių 6.7 papunktyje.

Gražinamosios subsidijos lėšų gražinimo grafikas (toliau – Grafikas) suprantamas kaip įgyvendinančiosios institucijos pagal 2014–2020 metų Europos Sąjungos struktūrinių fondų administravimo darbo grupės, sudarytos Lietuvos Respublikos finansų ministro 2013 m. liepos 11 d. įsakymu Nr. 1K-243 „Dėl darbo grupės sudarymo“, pavyzdinę formą parengtas ir iš Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšų bendrai finansuojamo projekto sutartyje (toliau – projekto sutartis) nurodytomis sąlygomis su galutiniu mokėjimo prašymu, tvirtinamas dokumentas. Grafiko forma tvirtinama kaip projekto sutarties priedas.

Pagal šį Aprašą projektas suprantamas kaip investicijų projekto veiklos „Centralizuotųjų nuotekų surinkimo sistemų įrengimas ir (arba) nuotekų išleidimo tinklų tiesimas (vartotojui nuosavybės teise priklausančio ar kitaip valdomo ir (arba) naudojamo turto ribose) aglomeracijose, kuriose susidaro 2000 ir daugiau gyventojų ekvivalentų atitinkanti apkrova“, bendrai finansuojamos pagal Priemonę ir priemonę Nr. 05.3.2-FM-F-015 „Vandentvarkos fondas“ (toliau - finansinė priemonė), 50 procentų dalis. Bendrai nuotekų surinkimo tinklų plėtros ir geriamojo vandens tiekimo tinklų plėtros ir (ar) rekonstrukcijos investicija nebus finansuojama daugiau nei 100 procentų išlaidų, kurios būtų pripažintos tinkamomis finansuoti susumavus pagal Priemonę ir finansinę priemonę.

5. Priemonės įgyvendinimą administruoja Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija (toliau – Ministerija) ir uždaroji akcinė bendrovė Viešųjų investicijų plėtros agentūra (toliau – įgyvendinančioji institucija arba finansinės priemonės valdytojas).

6. Pagal Priemonę teikiama finansavimo forma – gražinamoji subsidija.

7. Projektų atranka pagal Priemonę bus atliekama tęstinės projektų atrankos būdu.

8. Pagal Aprašą projektams įgyvendinti numatoma skirti iki 10 000 000 eurų (dešimt milijonų eurų) Sanglaudos fondo lėšų.

9. Pagal Aprašą numatoma skelbti 1 kvietimą teikti paraiškas. Priimdama sprendimą dėl projektų finansavimo Ministerija turi teisę Aprašo 8 punkte nurodytą sumą padidinti, neviršydama Priemonių įgyvendinimo plane nurodytos Priemonei skirtos lėšų sumos ir nepažeisdama teisėtų pareiškėjų lūkesčių.

10. Priemonės tikslas – padidinti nuotekų tvarkymo paslaugų prieinamumą ir sistemos efektyvumą aglomeracijose, kuriose susidaro 2000 ir daugiau gyventojų ekvivalentų atitinkanti apkrova.

11. Pagal Aprašą remiama veikla – centralizuotųjų nuotekų surinkimo sistemų įrengimas ir (arba) nuotekų išleidimo tinklų tiesimas (vartotojui nuosavybės teise priklausančio ar kitaip

valdomo ir (arba) naudojamo turto ribose) aglomeracijose, kuriose susidaro 2000 ir daugiau gyventojų ekvivalentų atitinkanti apkrova.

12. Pagal Aprašo 11 punkte nurodytą remiamą veiklą kvietimą teikti paraiškas numatoma paskelbti 2019 m. II ketvirtį. Informacija apie planuojamus skelbti kvietimus pateikiama ES struktūrinių fondų svetainėje www.esinvesticijos.lt

II SKYRIUS REIKALAVIMAI PAREIŠKĖJAMS IR PARTNERIAMS

13. Pagal Aprašą galimi pareiškėjai yra geriamojo vandens tiekėjai ir nuotekų tvarkytojai (regioniniai viešieji geriamojo vandens tiekėjai ir viešieji geriamojo vandens tiekėjai ir nuotekų tvarkytojai, turintys vandens tiekėjo licencijas). Partneriai pagal šį Aprašą negalimi.

14. Pareiškėjas (projekto vykdytojas) turi užtikrinti pakankamus administracinius gebėjimus vykdyti projektą (projekto vadovas turi turėti ne mažesnę nei 1 metų darbo patirtį projektų valdyme, už projekto veiklą vykdymo priežiūrą atsakingas asmuo – ne mažesnę nei 1 metų darbo patirtį vandentvarkos srityje, finansininkas – ne mažesnę nei 1 metų darbo patirtį buhalterinės apskaitos srityje).

15. Pareiškėjas organizaciniu požiūriu turi būti pajėgus tinkamai ir laiku įgyvendinti teikiamą projektą ir atitikti jam keliamus reikalavimus, išdėstytus Aprašo 1 priedo 5 punkte.

III SKYRIUS PROJEKTAMS TAIKOMI REIKALAVIMAI

16. Projektas turi atitikti Projektų taisyklių 10 skirsnyje nustatytus bendruosius reikalavimus.

17. Projektas turi atitikti šiuos specialiuosius projektų atrankos kriterijus, patvirtintus Veiksmų programos stebėsenos komiteto 2019 m. sausio 31 d. posėdžio nutarimu Nr. 11298:

17.1. projekto vykdytojas turi turėti geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo licenciją, išduotą Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos ir būti paskirtas regioniniu viešuoju geriamojo vandens tiekėju arba viešuoju geriamojo vandens tiekėju ir nuotekų tvarkytoju. Vertinama, ar projekto vykdytojas turi geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo licenciją, išduotą Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos ir yra paskirtas regioniniu viešuoju geriamojo vandens tiekėju arba viešuoju geriamojo vandens tiekėju ir nuotekų tvarkytoju;

17.2. įgyvendinamas projektas turi atitikti savivaldybės geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros planą. Vertinama, ar įgyvendinamo projekto veikla atitinka savivaldybės geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros plano įgyvendinimo priemones;

17.3. projektas turi patekti į vieną iš aglomeracijų, kurioms taikomi direktyvos 91/271/EEB dėl miestų nuotekų valymo reikalavimai ir apie kurias informacija teikiama Europos Komisijai. Vertinama, ar projektas patenka į vieną iš išvardintų aglomeracijų, kurioms taikomi direktyvos 91/271/EEB dėl miestų nuotekų valymo reikalavimai ir apie kurias informacija teikiama Europos Komisijai: Vilnius, Kaunas, Klaipėda, Šiauliai, Panevėžys, Alytus, Marijampolė, Utena, Mažeikiai, Ukmergė, Pasvalys, Kėdainiai, Jonava, Šilutė, Telšiai, Visaginas, Tauragė, Rokiškis, Plungė, Kuršėnai, Kretinga, Druskininkai, Biržai, Radviliškis, Elektrėnai-Vievis, Trakai-Lentvaris, Kaišiadorys, Palanga, Anykščiai, N. Akmenė, Birštonas-Prienai, Jurbarkas, Kelmė, Varėna, Raseiniai, Vilkaviškis, Kupiškis, Joniškis, Pravieniškės, Zarasai, Molėtai, Kazlų Rūda, Skuodas, Širvintos, Šakiai, Šalčininkai, Nida, Nemenčinė, Švenčionėliai, Pabradė, Kybartai, Pakruojis, Ignalina, Šilalė, Lazdijai, Švenčionys, Kalvarija, Skaidiškės, Raudondvaris (Kauno raj.), Rietavas,

Rukla, Žiežmariai, Akmenė, Eišiškės, Ariogala, Šeduva, Venta, Baisogala, Juodkrantė, Nemėžis, Pagėgiai, Gelgaudiškis, Vilkija, Kudirkos Naumiestis, Veisiejai;

17.4. projekte visi suplanuoti gyventojų prijungimai prie tiesiamų nuotekų surinkimo tinklų pagrįsti preliminariomis sutartimis su gyventojais. Vertinama, ar projekte visi suplanuoti gyventojų prijungimai prie tiesiamų nuotekų surinkimo tinklų pagrįsti preliminariomis sutartimis su gyventojais dėl įsipareigojimo jungtis prie nutiestų naujų centralizuotųjų nuotekų surinkimo sistemų arba dėl sutikimo tiesti nuotekų išleidimo tinklus per vartotojui nuosavybės teise ar bendrosios dalinės nuosavybės teise priklausančią ar kitaip valdomą sklypą iki vartotojui priklausančio pastato (būsto) ar teritorijos vidaus tinklo ir įsipareigojimo jungtis prie nutiestų naujų nuotekų išleidimo tinklų;

17.5. dalinis projekto investicijų finansavimas taikant finansinę priemonę. Vertinama, ar projekto investicijų dalis finansuojama finansinės priemonės lėšomis, t. y. ar dėl konkrečiam projektui įgyvendinti reikalingų investicijų dalies finansavimo gautas pritarimas iš finansinės priemonės valdytojo pagal finansinę priemonę;

17.6. projektu siekiama prijungti ne mažiau kaip 11 proc. aglomeracijoje neprijungę gyventojų skaičiaus. Vertinama, ar projektu siekiama prijungti ne mažiau kaip 11 proc. aglomeracijoje neprijungę gyventojų skaičiaus.

18. Pagal Aprašą nefinansuojami didelės apimties projektai.

19. Pagal Aprašą nefinansuojami projektai, kurie finansuojami pagal priemones Nr. 05.3.2-APVA-V-013 „Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo ūkio gerinimas“ ir Nr. 05.3.2-APVA-R-014 „Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo sistemų renovavimas ir plėtra, įmonių valdymo tobulinimas“. Pagal šį Aprašą finansuojami projektai derinami su finansine priemone ir finansuojami *pro rata* principu (50 procentų visų tinkamų finansuoti išlaidų nuotekų tinklų plėtrai finansuojama Priemonės lėšomis, o 50 procentų finansinės priemonės lėšomis).

20. Pagal Aprašą įgyvendinamų projektų veiklų terminas turi būti ne ilgesnis nei 24 mėnesiai. Visos veiklos turi būti baigtos ir rodikliai pasiekti iki 2023 m. rugsėjo 1 d., o išlaidos apmokėtos ne vėliau nei iki 2023 m. gruodžio 31 d.

21. Tam tikrais atvejais, dėl objektyvių priežasčių, kurių projekto vykdytojas negalėjo numatyti paraiškos pateikimo ir vertinimo metu, projekto veiklų įgyvendinimo laikotarpis gali būti pratęstas Projektų taisyklių nustatyta tvarka ir nepažeidžiant Projektų taisyklių 213.1 ir 213.5 papunkčiuose nustatytų terminų.

22. Projekto veiklos turi būti vykdomos Lietuvos Respublikoje.

23. Projektu turi būti siekiama visų iš toliau išvardytų priemonės įgyvendinimo stebėsenos rodiklių:

23.1. „Gyventojai, kuriems teikiamos paslaugos naujai pastatytais nuotekų surinkimo tinklais“ (P.N.053);

23.2. „Papildomi gyventojai, kuriems teikiamos pagerintos nuotekų tvarkymo paslaugos“ (P.B.219).

24. Aprašo 23.1 papunktyje nurodyto priemonės įgyvendinimo stebėsenos rodiklio skaičiavimui taikomas Nacionalinis stebėsenos rodiklių skaičiavimo aprašas nustatytas Priemonių įgyvendinimo plane. Aprašo 23.2 papunktyje nurodyto priemonės įgyvendinimo stebėsenos rodiklio skaičiavimui taikomas Veiksmų programos stebėsenos rodiklių skaičiavimo aprašas. Visų priemonės įgyvendinimo stebėsenos rodiklių skaičiavimo aprašai skelbiami ES struktūrinių fondų svetainėje www.esinvesticijos.lt. Pagal šią Priemonę rodikliai bus išskaičiuojami proporcingai (*pro rata*) pagal Aprašo 31 punkte pritaikytą finansavimo proporciją, skaičiuojant nuo visų, kartu su finansine priemone, siektinų veiklos „Centralizuotųjų nuotekų surinkimo sistemų įrengimas ir (arba) nuotekų išleidimo tinklų tiesimas (vartotojui nuosavybės teise priklausančio ar kitaip valdomo ir (arba) naudojamo turto ribose) aglomeracijose, kuriose susidaro 2000 ir daugiau gyventojų ekvivalentų atitinkanti apkrova“ rodiklių.

25. Projekto parengtumui taikomas šis reikalavimas:

25.1. planuojamai ūkinei veiklai atliktas poveikio aplinkai vertinimas arba atranka dėl poveikio aplinkai, kai tokios procedūros turi būti atliktos pagal Lietuvos Respublikos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo reikalavimus.

26. Negali būti numatyti projekto apribojimai, kurie turėtų neigiamą poveikį moterų ir vyrų lygybės ir nediskriminavimo dėl lyties, rasės, tautybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų, amžiaus, negalios, lytinės orientacijos, etninės priklausomybės, religijos principų įgyvendinimui.

27. Neturi būti numatyti projekto veiksmai, kurie turėtų neigiamą poveikį darnaus vystymosi principo įgyvendinimui.

28. Pagal Aprašą valstybės pagalba, kaip ji apibrėžta Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (OL 2010 C 83, p. 47) 107 straipsnyje, ir *de minimis* pagalba, kuri atitinka 2013 m. gruodžio 18 d. Komisijos reglamento (ES) Nr. 1407/2013 dėl Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 107 ir 108 straipsnių taikymo *de minimis* pagalbai (OL 2013 L 352, p. 1) nuostatas, neteikiama.

29. Projekto investicijos dydis (vertinama tik rangos darbų suma) negali viršyti 6 000 eurų (šešių tūkstančių eurų) vienam būstui.

IV SKYRIUS

TINKAMŲ FINANSUOTI PROJEKTO IŠLAIDŲ IR FINANSAVIMO REIKALAVIMAI

30. Projekto išlaidos turi atitikti Projektų taisyklių VI skyriuje ir Rekomendacijose dėl projektų išlaidų atitikties Europos Sąjungos struktūrinių fondų reikalavimams išdėstytus projekto išlaidoms taikomus reikalavimus.

31. Projekto, finansuojamo pagal šį Aprašą, investicijų intensyvumas yra 100 procentų. Pareiškėjas, norėdamas gauti finansavimą pagal šią Priemonę, turi kreiptis į finansinės priemonės valdytoją, ir gauti pritarimą dėl investicijų finansavimo pagal finansinę priemonę, kad užtikrinti likusį 50 procentų, investicijų projekte numatytą, lėšų poreikį.

32. Projekto tinkamų finansuoti išlaidų dalis, kurios nepadengia projektui skiriamo finansavimo lėšos, turi būti finansuojama iš projekto vykdytojo lėšų.

33. Projekto biudžetas sudaromas vadovaujantis Rekomendacijomis dėl projektų išlaidų atitikties Europos Sąjungos struktūrinių fondų reikalavimams. Paraiškos formos projekto biudžeto lentelė pildoma vadovaujantis instrukcija „Projekto biudžeto formos pildymas“, pateikta Rekomendacijose dėl projektų išlaidų atitikties Europos Sąjungos struktūrinių fondų reikalavimams.

34. Pagal Aprašą tinkamų arba netinkamų finansuoti išlaidų kategorijos yra šios:

Išlaidų kategorijos Nr.	Išlaidų kategorijos pavadinimas	Reikalavimai ir paaiškinimai
1.	Žemė	Netinkama finansuoti.
2.	Nekilnojamasis turtas	Netinkama finansuoti.
3.	Statyba, rekonstravimas, remontas ir kiti darbai	Tinkama finansuoti:

		<p>3.1. geodezinių matavimų, kadastrinių matavimų, statybinių tyrinėjimų ir teisinės registracijos išlaidos, tiesiogiai susijusios su projekto veiklomis;</p> <p>3.2. centralizuotųjų nuotekų surinkimo tinklų įrengimo ir (arba) nuotekų išleidimo tinklų tiesimo (vartotojui nuosavybės teise priklausančio ar kitaip valdomo ir (arba) naudojamao turto ribose) išlaidos;</p> <p>3.3. dangų atstatymo išlaidos (finansuojama tik ta dalis, kuri buvo pažeista dėl projekto vykdymo ir turi būti atstatyta iki buvusios būklės);</p> <p>3.4. statinio statybos techninės priežiūros išlaidos;</p> <p>3.5. projektinių pasiūlymų, nustatytų Statybos techniniame reglamente STR 1.05.06:2010 „Statinio projektavimas“, statinio projekto rengimo, statinio projekto vykdymo priežiūros ir ekspertizės atlikimo išlaidos (tinkama finansuoti, kai visos išlaidos kartu neviršija 5 proc. projekto tinkamų finansuoti išlaidų sumos);</p> <p>3.6. statybą leidžiančių ir statybos užbaigimą patvirtinančių dokumentų, nustatytų Statybos techniniame reglamente STR 1.05.01:2017 „Statybą leidžiantys dokumentai. Statybos užbaigimas. Statybos sustabdymas. Savavališkos statybos padarinių šalinimas. Statybos pagal neteisėtai išduotą statybą leidžiantį dokumentą padarinių šalinimas“, parengimo išlaidos;</p> <p>3.7. statinio projektuotojo, statinio projekto (jo dalies) ekspertizės rangovo, statinio statybos techninio prižiūrėtojo civilinės atsakomybės, statinio statybos, rekonstravimo, remonto, atnaujinimo (modernizavimo), griovimo ir kultūros paveldo statinio tvarkomųjų statybos darbų ir civilinės atsakomybės privalomojo draudimo išlaidos.</p>
4.	Įranga, įrenginiai ir kitas turtas	Netinkama finansuoti.
5.	Projekto vykdymas	Netinkama finansuoti.
6.	Informavimas apie projektą	Netinkama finansuoti.
7.	Netiesioginės išlaidos ir kitos išlaidos pagal fiksuotąją projekto išlaidų normą	Netinkama finansuoti.

35. Pagal šį Aprašą netinkamomis finansuoti išlaidomis laikomos:

35.1. išlaidos, nenustatytos šio Aprašo 34 punkte, įskaitant paraiškos parengimo išlaidas;

35.2. išlaidos, nustatytos Projektų taisyklių 34 skirsnyje.

36. Pajamoms iš projekto veiklų, gautoms projekto įgyvendinimo metu ir po projekto finansavimo pabaigos, taikomi reikalavimai nustatyti Projektų taisyklių 36 skirsnyje.

37. Visi su projekto įgyvendinimu susiję viešieji pirkimai turi būti vykdomi vadovaujantis Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymu ir šio įstatymo įgyvendinamaisiais teisės aktais.

V SKYRIUS

PARAIŠKŲ RENGIMAS, PAREIŠKĖJŲ INFORMAVIMAS, KONSULTAVIMAS, PARAIŠKŲ TEIKIMAS IR VERTINIMAS

38. Įgyvendinančioji institucija kvietimą teikti paraiškas skelbia ES struktūrinių fondų svetainėje Projektų taisyklių 82 punkte nustatyta tvarka ir gali pasirinkti papildomus kvietimo teikti paraiškas skelbimo būdus ir priemones.

39. Siekdamas gauti finansavimą pareiškėjas turi užpildyti paraišką, kurios iš dalies užpildyta forma PDF formatu skelbiama ES struktūrinių fondų svetainės www.esinvesticijos.lt skiltyje „Finansavimas“ prie paskelbto kvietimo teikti paraiškas „Susijusių dokumentų“.

40. Pareiškėjas pildo paraišką ir kartu su Aprašo 44 punkte nurodytais priedais iki kvietimo teikti paraiškas skelbime nustatyto termino paskutinės dienos teikia ją per Iš Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšų bendrai finansuojamų projektų duomenų mainų svetainę (toliau – DMS), o jei nėra įdiegtos DMS funkcinės galimybės – įgyvendinančiajai institucijai raštu Projektų taisyklių 12 skirsnyje nustatyta tvarka.

41. Jeigu vadovaujantis Aprašo 40 punktu paraiška teikiama raštu, ji gali būti teikiama vienu iš šių būdų:

41.1. įgyvendinančiajai institucijai teikiamas pasirašytas popierinis paraiškos ir jos priedų dokumentas (kartu pateikiant į elektroninę laikmeną įrašytą paraišką ir priedus). Paraiškos originalo ir elektroninės versijos turinys turi būti identiškas. Nustačius, kad paraiškos elektroninės versijos turinys neatitinka originalo, vadovaujamosi paraiškos originale nurodyta informacija. Paraiška gali būti pateikta registruotu laišku, per pašto kurjerį arba įteikta asmeniškai kvietime nurodytu adresu;

41.2. įgyvendinančiajai institucijai kvietime nurodytu elektroninio pašto adresu siunčiamas elektroninis dokumentas, pasirašytas kvalifikuotu elektroniniu parašu.

42. Jei paraiškos gali būti teikiamos per DMS, pareiškėjas prie DMS jungiasi naudodamasis Valstybės informacinių išteklių sąveikumo platforma ir užsiregistravęs tampa DMS naudotoju.

43. Jei laikinai nėra užtikrintos DMS funkcinės galimybės ir dėl to pareiškėjai negali pateikti paraiškos ar jos priedo (-ų) paskutinę paraiškų pateikimo termino dieną, įgyvendinančioji institucija paraiškų pateikimo terminą pratęsia 7 dienų laikotarpiui ir (arba) sudaro galimybę paraiškas ar jų priedus pateikti kitu būdu bei apie tai paskelbia Projektų taisyklių 82 punkte nustatyta tvarka.

44. Kartu su paraiška pareiškėjas turi pateikti šiuos priedus (Aprašo 44.1–44.2 papunkčiuose nurodytų paraiškos priedų formos skelbiamos ES struktūrinių fondų svetainės www.esinvesticijos.lt skiltyje „Dokumentai“, ieškant dokumento tipo „paraiškų priedų formos“):

44.1. informaciją apie projektui taikomus aplinkosauginius reikalavimus;

44.2. informaciją apie iš Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšų bendrai finansuojamų projektų gaunamas pajamas, kai finansuojamo projekto tinkamų finansuoti išlaidų suma viršija 1 mln. eurų;

44.3. investicijų projektą bendroms investicijoms pagal finansinę priemonę ir šią Priemonę su viena siūloma įgyvendinti projekto alternatyva (alternatyvos turi būti išnagrinėtos pagal Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros planų rengimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2006 m. gruodžio 29 d. įsakymu Nr. D1-636 „Dėl geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros planų rengimo taisyklių patvirtinimo“, priede patvirtintas alternatyvų nagrinėjimo schemas) ir sąnaudų ir naudos analizės skaičiuoklę, parengtą pagal Investicijų projektų kuriems siekiama gauti finansavimą iš Europos Sąjungos struktūrinės paramos ir / ar valstybės biudžeto lėšų, rengimo metodiką, kuri skelbiama ES struktūrinių fondų svetainėje www.esinvesticijos.lt, jei projektui įgyvendinti

suplanuotų investicijų į nurodytus investavimo objektus išlaidų suma, išskyrus (atėmus) joms tenkantį PVM ir išlaidas, kurios apmokamos supaprastintai pagal iš anksto nustatytus dydžius (fiksiuosius įkainius, fiksuotąsias sumas arba fiksuotąsias normas), viršija 300 000 eurų.

44.4. dokumentus, pagrindžiančius projekto biudžetą (projektinės sąmatos ir (arba) techniniai projektai, ir (arba) tiekėjų komerciniai pasiūlymai, ir (arba) rangos sutartys, ir (arba) kainų apklausos suvestinės), jei projektui įgyvendinti suplanuotų investicijų į nurodytus investavimo objektus išlaidų suma, išskyrus (atėmus) joms tenkantį PVM ir išlaidas, kurios apmokamos supaprastintai pagal iš anksto nustatytus dydžius (fiksiuosius įkainius, fiksuotąsias sumas arba fiksuotąsias normas), neviršija 300 000 eurų;

44.5. pareiškėjo įsipareigojimą (juridinio asmens valdymo organo, turinčio kompetenciją priimti atitinkamą sprendimą) padengti netinkamas finansuoti, tačiau šiam projektui įgyvendinti būtinas išlaidas, ir tinkamas išlaidas, kurių nepadengia projekto finansavimas, kai tokių išlaidų yra;

44.6. atsakingos institucijos sprendimo, kad planuojama ūkinė veikla galima arba atrankos išvados, kad poveikio aplinkai vertinimas neprivalomas kopiją, kai pagal Lietuvos Respublikos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo nuostatas turi būti atliktos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo procedūros;

44.7. paraišką dėl prašomos suteikti paskolos iš finansinės priemonės, užpildytą pagal formą, patalpintą interneto svetainėje www.vipa.lt;

44.8. savivaldybės tarybos sprendimo kopiją, kad pareiškėjas yra paskirtas viešuoju geriamojo vandens tiekėju ir nuotekų tvarkytoju savivaldybės viešojo geriamojo vandens tiekimo teritorijoje ir jam pavesta vykdyti viešąjį geriamojo vandens tiekimą ir nuotekų tvarkymą;

44.9. preliminarių sutarčių su gyventojais dėl įsipareigojimo jungtis prie nutiestų naujų centralizuotųjų nuotekų surinkimo tinklų kopijas ir šių sutarčių sąrašą ir / arba sutikimų tiesti nuotekų išleidimo tinklus per vartotojui nuosavybės teise ar bendrosios dalinės nuosavybės teise priklausančią ar kitaip valdomą sklypą iki vartotojui priklausančio pastato (būsto) ar teritorijos vidaus tinklo ir įsipareigojimo per 1 metus prisijungti prie nutiestų naujų nuotekų išleidimo tinklų kopijas ir šių dokumentų sąrašą.

45. Paraiškų pateikimo paskutinė diena nustatoma kvietime teikti paraiškas, kuris skelbiamas ES struktūrinių fondų svetainėje www.esinvesticijos.lt. Paraiškos pagal Aprašą gali būti teikiamos iki 2020 m. liepos 1 d. Tęstinė projektų atranka baigiama anksčiau, jeigu pagal priimtus sprendimus dėl projektų finansavimo ir pateiktas naujas paraiškas paskirstyta ir prašoma skirti finansavimo lėšų suma sudaro galimybę paskirstyti visą kvietimui teikti paraiškas skirtą lėšų sumą.

46. Pareiškėjai informuojami ir konsultuojami Projektų taisyklių 5 skirsnyje nustatyta tvarka. Informacija apie konkrečius įgyvendinančiosios institucijos konsultuojančius asmenis ir jų kontaktus bus nurodyta kvietimo teikti paraiškas.

47. Įgyvendinančioji institucija atlieka projekto tinkamumo finansuoti vertinimą Projektų taisyklių 14 ir 15 skirsniuose nustatyta tvarka pagal Aprašo 1 priede „Projekto tinkamumo finansuoti vertinimo lentelė“ nustatytus reikalavimus.

48. Paraiškos vertinimo metu įgyvendinančioji institucija gali paprašyti pareiškėjo pateikti trūkstamą informaciją ir (arba) dokumentus. Pareiškėjas privalo pateikti šią informaciją ir (arba) dokumentus per įgyvendinančiosios institucijos nustatytą terminą.

49. Paraiškos vertinamos ne ilgiau kaip 60 dienų nuo paraiškos gavimo dienos.

50. Nepavykus paraiškų įvertinti per nustatytą terminą (kai paraiškų vertinimo metu reikia kreiptis į kitas institucijas, atliekama patikra projekto įgyvendinimo ir (ar) administravimo vietoje, vertinimo terminas gali būti pratęstas įgyvendinančiosios institucijos sprendimu. Apie naują paraiškų vertinimo terminą įgyvendinančioji institucija informuoja pareiškėjus per DMS.

51. Paraiška atmetama Projektų taisyklių 14–16 skirsniuose nustatyta tvarka. Apie paraiškos atmetimą pareiškėjas informuojamas per DMS, jei nėra užtikrintos DMS funkcinės galimybės – raštu, ir paraiškoje nurodytu elektroniniu paštu.

52. Pareiškėjas sprendimą dėl paraiškos atmetimo gali apskusti Projektų taisyklių 43 skirsnyje nustatyta tvarka ne vėliau kaip per 14 dienų nuo tos dienos, kurią pareiškėjas sužinojo ar turėjo sužinoti apie skundžiamus įgyvendinančiosios institucijos veiksmus ar neveikimą.

53. Įgyvendinančiajai institucijai baigus paraiškų vertinimą, sprendimą dėl projekto finansavimo arba nefinansavimo priima Ministerija Projektų taisyklių 17 skirsnyje nustatyta tvarka.

54. Ministerijai priėmus sprendimą finansuoti projektą, įgyvendinančioji institucija per 3 darbo dienas nuo šio sprendimo gavimo dienos per DMS pateikia šį sprendimą pareiškėjams, o jei nėra užtikrintos DMS funkcinės galimybės, raštu pateikia šį sprendimą jame nurodytiems pareiškėjams.

55. Pagal Aprašą finansuojamiems projektams įgyvendinti bus sudaromos dvišalės projektų sutartys tarp pareiškėjų ir įgyvendinančiosios institucijos.

56. Ministerijai priėmus sprendimą dėl projekto finansavimo, įgyvendinančioji institucija Projektų taisyklių 18 skirsnyje nustatyta tvarka pagal Projektų taisyklių 4 priede nustatytą formą parengia ir pateikia pareiškėjui projekto sutarties projektą ir nurodo pasiūlymo pasirašyti projekto sutartį galiojimo terminą. Pareiškėjui per įgyvendinančiosios institucijos nustatytą pasiūlymo galiojimo terminą nepasirašius projekto sutarties, pasiūlymas pasirašyti projekto sutartį netenka galios. Pareiškėjas turi teisę kreiptis į įgyvendinančiąją instituciją su prašymu dėl objektyvių priežasčių, nepriklausančių nuo pareiškėjo, pakeisti projekto sutarties pasirašymo terminą.

57. Projekto sutarties originalas gali būti rengiamas ir teikiamas:

57.1. pasirašytas raštu popierinėje laikmenoje;

57.2. pasirašytas kvalifikuotu elektroniniu parašu (tik elektroninėje laikmenoje).

58. Per 3 mėnesius nuo projekto sutarties pasirašymo, projekto vykdytojas turi pradėti viešųjų pirkimų procedūras ir apie tai informuoti įgyvendinančiąją instituciją.

VI SKYRIUS PROJEKTŲ ĮGYVENDINIMO REIKALAVIMAI

59. Projektas įgyvendinamas pagal projekto, Apraše ir Projektų taisyklėse nustatytus reikalavimus.

60. Investicijų tęstinumas turi būti užtikrintas 5 metus po projekto finansavimo pabaigos Projektų taisyklių 27 skirsnyje nustatyta tvarka.

61. Projekto vykdytojas privalo informuoti apie įgyvendinamą ar įgyvendintą projektą Projektų taisyklių 37 skirsnyje nustatyta tvarka.

62. Projekto užbaigimo reikalavimai nustatyti Projektų taisyklių 27 skirsnyje.

63. Visi su projekto įgyvendinimu susiję dokumentai turi būti saugomi Projektų taisyklių 42 skirsnyje nustatyta tvarka.

VII SKYRIUS GRAŽINAMOSIOS SUBSIDIJOS GRAŽINIMO TVARKA

64. Gražinamosios subsidijos gražinimo tvarka yra išdėstyta šiame Apraše, Projektų taisyklėse, taip pat bus nustatyta projekto sutartyje ir Grafike.

65. Projekto vykdytojas, įgyvendinęs projektą, su galutiniu mokėjimo prašymu įgyvendinančiajai institucijai pateikia ir suderina Grafiką pagal 66 punkte nurodytus kriterijus.

66. Gražintinų lėšų dydis, nepasiekus stebėsenos rodiklių iki projekto veiklų įgyvendinimo pabaigos arba po metų nuo projekto veiklų įgyvendinimo pabaigos, kai gyventojai patys jungiasi prie centralizuotųjų nuotekų surinkimo sistemų, kiekvienam projektui nustatomas individualiai, atsižvelgiant į pasiektus produkto stebėsenos rodiklius ir šiuos gražinimo kriterijus:

66.1. jei stebėsenos rodikliai pasiekti (skaičiuojant nuo projekto sutartyje nustatytos stebėsenos rodiklio reikšmės) nuo 95 iki 100 procentų (įskaitytinai) – gražinamoji subsidija nėra gražinama;

66.2. jei rodikliai pasiekti mažiau nei 95 procentai, gražintina suma apskaičiuojama dauginant investicijos dydį vienam būstui, nustatytą kiekvienam projektui individualiai, iš neprijungtų gyventojų skaičiaus.

67. Gražinamosios subsidijos lėšų gražinimas vykdomas, vadovaujantis suderintu Grafiku. Gražinimo terminas – 3 metai, pradedant skaičiuoti nuo kitų metų po projekto veiklų įgyvendinimo pabaigos. Gražinimai atliekami vieną kartą per metus: iki einamųjų metų birželio 30 d.

68. Patvirtintas Grafikas gali būti tikslinamas, jeigu įgyvendinančioji institucija, išnagrinėjusi projekto vykdytojo raštu pateiktą argumentuotą prašymą tikslinti Grafiką ir jį pagrindžiančius dokumentus, priima sprendimą dėl jo pakeitimo.

69. Įgyvendinančioji institucija apie suderintą su projekto vykdytoju Grafiką arba Grafiko koregavimus informuoja Ministeriją ir pateikia Grafiko kopiją Ministerijai.

70. Projekto vykdytojas lėšas gražina vadovaudamasis Projektų taisyklėmis bei Gražintinų ir gražintų lėšų administravimo taisyklėmis.

71. Jei įgyvendinančioji institucija nustato, kad finansiniai įsipareigojimai yra nevykdomi ilgiau negu 30 kalendorinių dienų, papildomai apie tai raštu informuoja projekto vykdytoją ir numato papildomą terminą prievolei įvykdyti. Jei projekto vykdytojas ir po priminimo nevykdo gražinimo, įgyvendinančioji institucija gali pradėti pažeidimo procedūrą ir imtis veiksmų, nustatytų Finansinės paramos, išmokėtos ir (arba) panaudotos pažeidžiant teisės aktus, gražinimo į Lietuvos Respublikos valstybės biudžetą taisyklėse, patvirtintose Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2005 m. gegužės 30 d. nutarimu Nr. 590 „Dėl Finansinės paramos, išmokėtos ir (arba) panaudotos pažeidžiant teisės aktus, gražinimo į Lietuvos Respublikos valstybės biudžetą taisyklių patvirtinimo“ (toliau – Finansinės paramos gražinimo į Lietuvos Respublikos valstybės biudžetą taisyklės). Projekto vykdytojui panaudojus išmokėtas Europos Sąjungos fondų lėšas pažeidžiant teisės aktus, lėšos gražinamos į Lietuvos Respublikos valstybės biudžetą vadovaujantis Finansinės paramos gražinimo į Lietuvos Respublikos valstybės biudžetą taisyklių nuostatomis.

72. Susigražintos gražinamosios subsidijos lėšos turi būti pakartotinai panaudojamos tam pačiam tikslui, kaip nustatyta Projektų taisyklių 390 punkte.

VII SKYRIUS APRAŠO KEITIMO TVARKA

73. Aprašo keitimo tvarka nustatyta Projektų taisyklių 11 skirsnyje.

74. Jei Aprašas keičiamas jau atrinkus projektus, šie pakeitimai, nepažeidžiant lygiateisiškumo principo, taikomi ir įgyvendinamiems projektams Projektų taisyklių 91 punkte nustatytais atvejais.
